

Çocuklarda Teknoloji Bağımlılığı

TODUP B1 POKEMONLAR GRUBU

Grup Pokemonlar üyeleri

Danışman: Doç. Dr. Ayşe KARSON

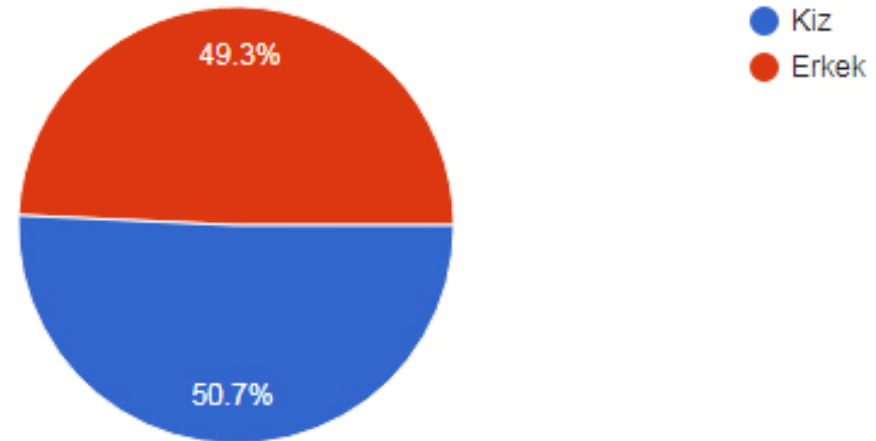
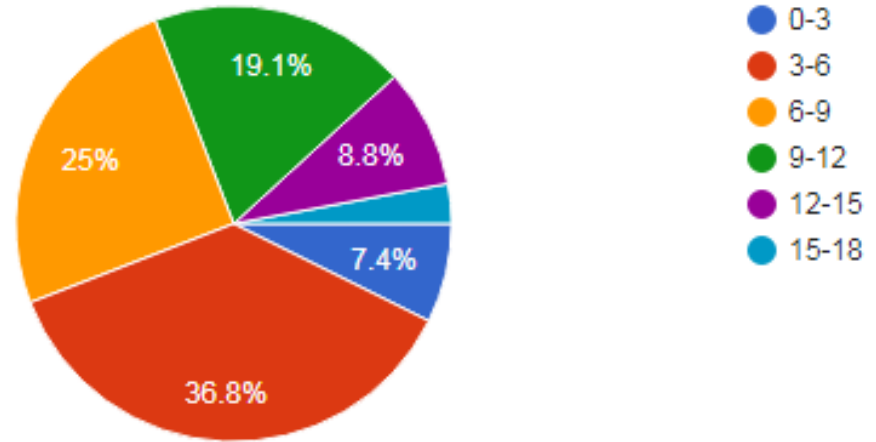
- ▶ Mehmet Mustafa ÇİFTÇİ
- ▶ Cansu AKKAYA
- ▶ Ozan ATIŞ
- ▶ Muhammed Yusuf UÇAN
- ▶ Elif KUCAK
- ▶ Gökçe Çinel PAŞA
- ▶ Safiye ÖZBEY
- ▶ Serhat SÜĞLÜN
- ▶ Kübra YILDIRIM
- ▶ Büşra Şevval ÖZKAN
- ▶ İrem DEMİRCİ
- ▶ Beyza YURT
- ▶ Ebru BERBEROĞLU
- ▶ Münevver DUMANKAR
- ▶ Mehmet Muhammet BUCAK

Proje amaç ve hedefleri

- Projenin temel amacı insanların hayatlarına en çok şekil verilen dönemlerden biri olan okul öncesi dönemdeki çocukların gelişimlerini incelemek, gelişimlerinin üzerinde teknolojinin etkisini gözlemlemek ve bu sürecin ebeveynler tarafından nasıl yorumlandığı hakkında fikir sahibi olmaktır.

Teknolojiye ilgide incelediğimiz yaş grupları ve cinsiyet dağılımı

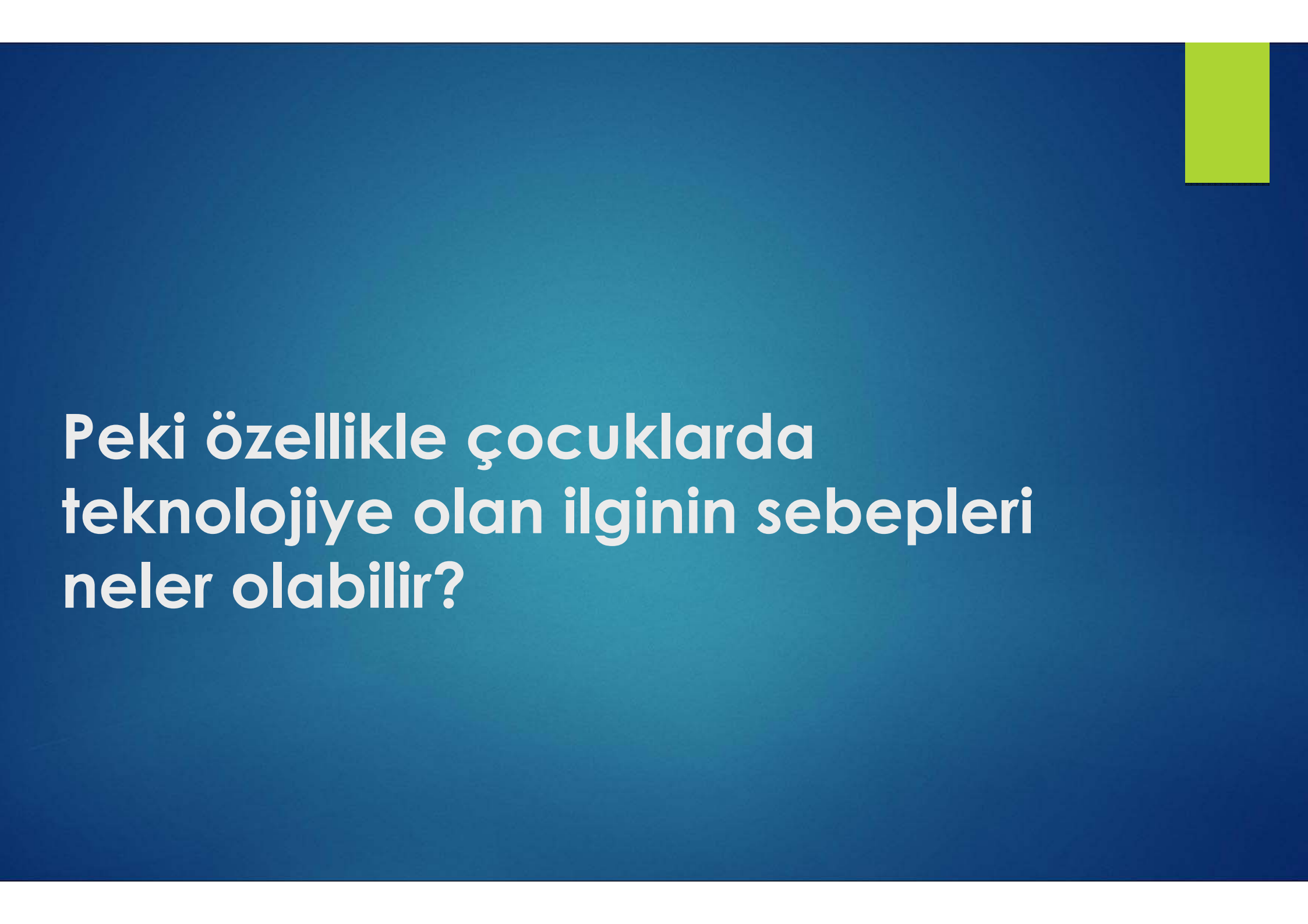
- 0-3
- 3-6
- 6-9
- 9-12
- 12-15
- 15-18

Anket sonuçlarında da görülebildiği gibi 3-6 yaş grubu %36,8 oranla başta, hemen ardından %25 oranla 6-9 yaş grubu gelmektedir.

- 3-6 yaş grubu ya da oyun çağı çocukları diyebileceğimiz çocuklar, gelişime olabildiğine açıktır ve gelecekte olacağı bireyin birçok açıdan köklerinin atıldığı bir dönemden geçmektedir. Özellikle sosyal becerileri bakımından ben merkezilikten sıyrılmaya başladığı, yaşlılarıyla anlaşabilmeyi öğrendiği yaşlardır. Bu yüzden olabildiğince yaşlılarıyla vakit geçirebilmesi, dil gelişimi açısından da oldukça faydalıdır. Ayrıca bu dönemin en belirgin özelliklerinden biri, bir sorgu çağı olmasıdır. Çocuğun bu yaşlarda sorduğu sorulara doğru ve uygun yanıtlar alabilmesi, ileride öğrenme isteğinin kırılmaması için büyük önem taşır.

-
- Yalnızca bu birkaç özellik bakımından düşünüldüğünde bile gelişimin en değerli çağlarından biri olan bir yaş grubunun anketimizin çoğunluğunu oluşturması, teknolojinin olumlu veya olumsuz olarak gelecek toplumumuzun üzerinde azımsanamayacak bir etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

Peki özellikle çocuklarda
teknolojiye olan ilginin sebepleri
neler olabilir?

Anketimizde, burada yer alabilecek birçok seçenekten belirlediğimiz birkaç seçeneği araştırdık.

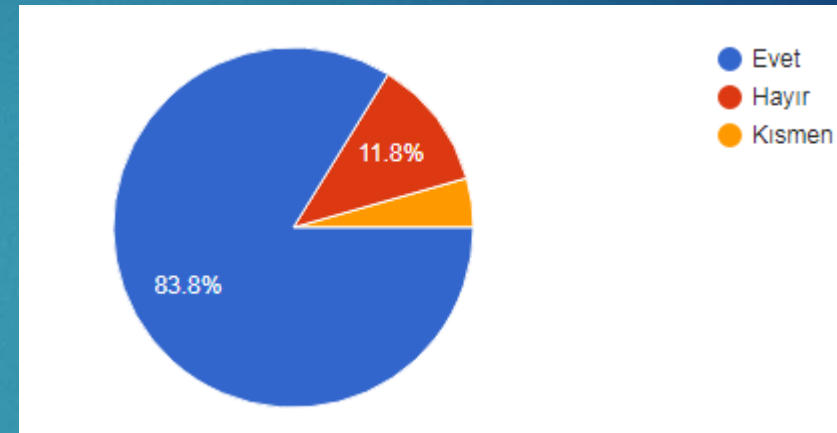
Bunları belirgin olarak iki ana başlık altında toplarsak:

- ❖ Ebeveyn rolünden bahsedebileceğimiz sebepler
 - ❖ Çocuğun kullanma sebepleri
- olarak bahsedebiliriz.

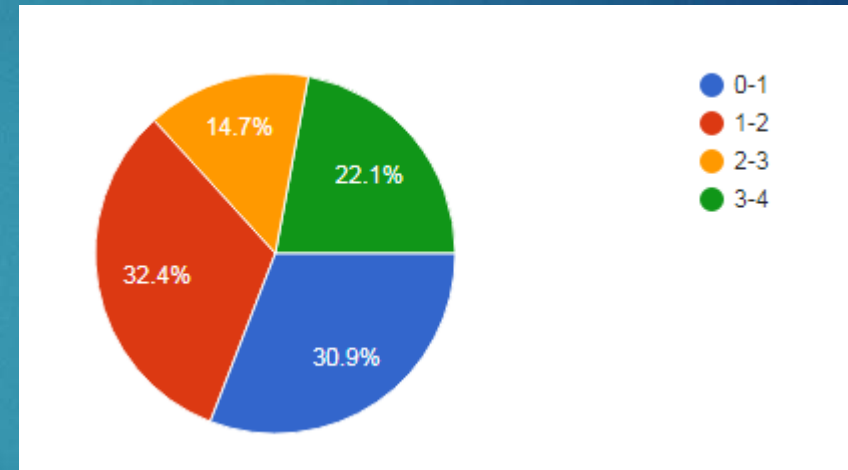

EBEVEYN ROLÜNDEN BAHSEDEBİLECEĞİMİZ SEBEPLER

- Anketimizi cevaplayan ebeveynler %83,8 gibi büyük diyebileceğimiz bir oranla çocuklarının teknolojiyle olan ilişkisinde kontrol ve kısıtlamalarının olduğunu belirtmiştir.

- Çocuğun gün içerisinde teknolojiyle ne kadar vakit geçirdiğini sorduktan sonra aldığımız yanıtlara göre oluşturulan grafikte %32,4 oranla 1-2 saat arası ve %30,9 oranla 0-1 saat arası yanıtlarının çoğunluğu oluşturduğunu görebiliyoruz.

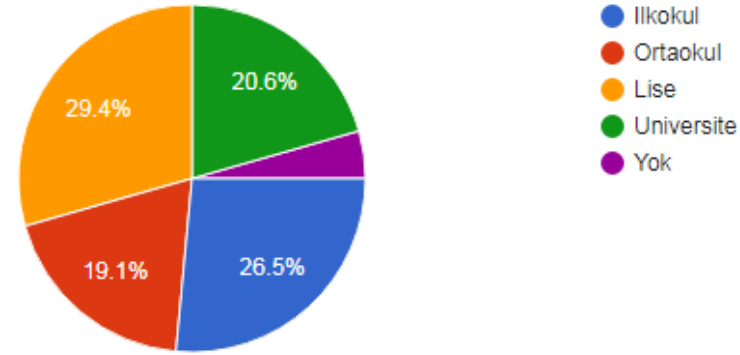
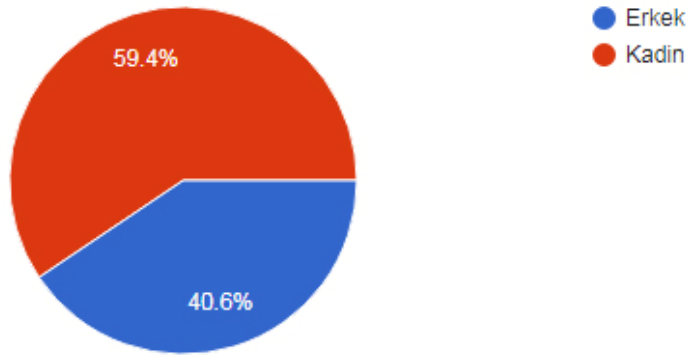

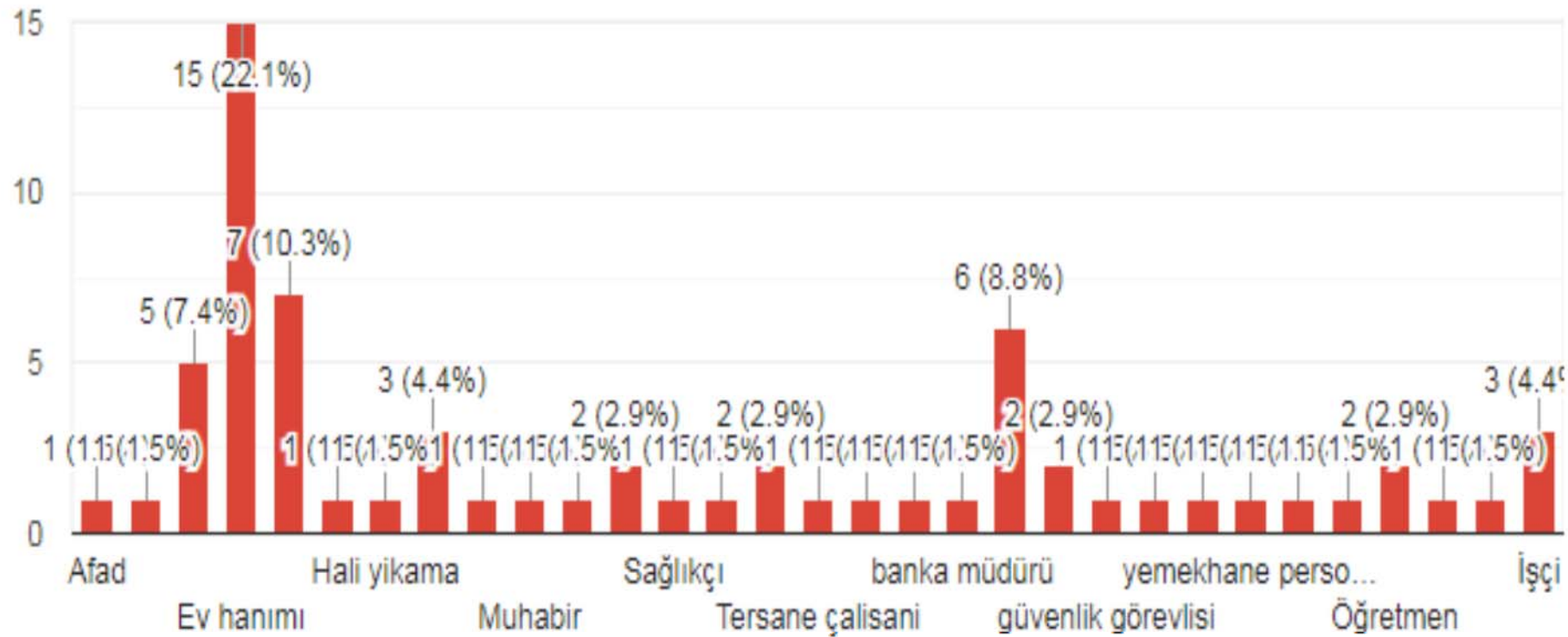
-
- Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Dergisi'nde yayınlanan bir makaleye* göre daha önce çoğunluğu oluşturduğunu gördüğümüz 3-6 yaş grubunun ekran başında geçirebileceği vaktin 20-30 dakikayı geçmemesi gerekiyor. Ancak anketimizde bu soruya en çok aldığımız yanıtın %32,4 gibi büyük bir oranla 1-2 saat olması, özellikle 3-6 yaş grubu çocukların teknolojiyle geçirdiği vaktin olması gerekenin çok üzerinde olduğunu gösterdi.

*= <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/371866>

Anketimizi cevaplayan
çoğunluğu kadın
ebeveynler oluşturdu.

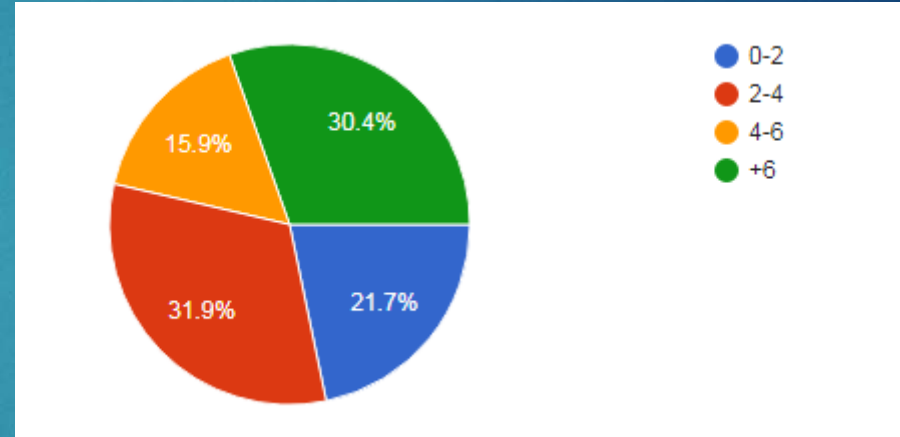
Ebeveynlerin eğitim durumu
%29,4 oranla çoğunlukla lise
düzeyindeydi.

Ebeveynler arasında meslek bakımından en çok aldığımız yanıt oranıyla ev hanımı oldu.

- Ebeveynin çocukla geçirdiği vaktin sorulduğu kısımda grafiğimizde de görülebileceği gibi %31,9 gibi bir oranla 2-4 saat arası oldu. Yine azımsanamayacak %30,4 gibi bir oranla 6 saat ve üzeri anket yanıtlarımızın çoğunluğunu oluşturdu.

-
- Anketimizi cevaplayanlar arasında en büyük kısmı oluşturan ev hanımı ebeveynlerin grafiklerde de görüldüğü gibi çocukla geçirdikleri çoğunlukla 2-4 saat olması, yine en çok rastladığımız yaş grubu olan 3-6 yaş grubu çocuklar göz önüne alındığında, çocuğun ebeveynlerinden biriyle yeterince vakit geçirdiğini düşündürdü. Ancak gözden atlamamamız gereken bir nokta olarak çocukla geçirilen vaktin 0-2 saat arası olduğu cevabın anketimizde %21,7'lik kısmı oluşturduğundan bahsetmeliyiz.

-
- ▶ Çocukla geçirilen vaktin az olmasının, arttırılamamasının sebepleri arasında birçok şeyden bahsedilebilir ancak kendi anketimizde de rastladığımız gibi ebeveynlerin günün çoğunluğunda işte olmaları ya da evde meşgul olmaları en çok rastlanan durumlardır.
 - ▶ Vaktin ne kadar kaliteli geçtiği hakkında kesin bilgilerimiz olmamasına rağmen yüzeysel olarak diğer cevaplarla karşılaştırıldığında az sayılabilecek bir süre olan 0-2 saat kadar ebeveyniyle vakit geçiren çocukların geriye kalan sürede teknolojik aletlere yönelmelerinin epey mümkün olduğundan bahsedebiliriz.

-
- Güncel medyanın popüler bir konusu olan teknoloji bağımlılığı hakkında doğru veya yanlış bir bilgi kalabalığı olduğu herkesçe bilinmektedir. Bunun, toplumun ve doğal olarak bizim incelediğimiz parçası olan ebeveynlerin teknoloji ve çocuk ilişkisi hakkındaki düşüncelerini etkilediğini söylemek yanlış olmayacaktır.

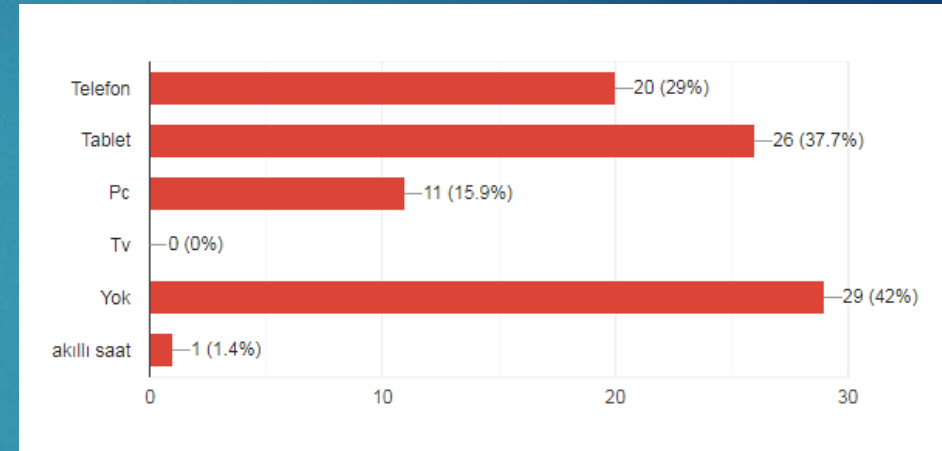
-
- Ebeveynlerin düşüncelerinin çoğunlukla olumsuz olduğunu göz önüne alırsak bilimin teknoloji ve çocuk ilişkisini olumsuz olarak nitelendirmeye sebep olarak gösterdiği birkaç durumdan bahsedelim. Bu yıl yayınlanan bir makale*ye göre çocukların teknolojik cihazları uygun olmayan süre, sıklık ve farklı duruş pozisyonlarında kullanmalarının gelişimsel problemler, kas-iskelet sistemi problemleri, fiziksel inaktivite, obezite ve uyku kalitesinde yetersizlik gibi sağlık riskleri doğurduğu görülmektedir.

*= http://addicta.com.tr/wp-content/uploads/2018/04/addictaSummer2018_227_247_TR.pdf

-
- Yine aynı makaleye göre ekran bağımlılığının ve teknolojik cihazlarda oyuna ayrılan sürenin uzamasının çocukların ekranları ile yüz yüze iletişiminin ve grup oyunlarının azalmasına yol açtığı, tek başına oynanan oyunların ise artmasına neden olduğu görülmektedir. Teknolojik cihazlarda oynanan oyunların eğlenceli ve merak uyandırıcı olmasına karşın birçok oyunun şiddet içeriğine sahip olduğu bildirilmiştir. Şiddet içeren dijital oyunlarda sürekli olarak şiddetin bir sorun çözme aracı olduğu, amaca ulaşmak, yenmek, daha fazla kişiye hükmetmek için her yolun kullanılması gerektiği mesajı verilmektedir. Bununla birlikte dijital teknoloji kullanımı çocukların fazla enerji gerektirmeden bireysel zaman geçirmelerine neden olmakta, çocukların pasif alıcılar olmalarına ve çocuğun çevresi ile “temassızlığına” yol açmaktadır. Aynı zamanda ebeveynler ile çocuklar arasında disiplinle ilgili tartışmalara da yol açabilmektedir.

-
- Daha bahsedilebilecek birçok sebep var ancak bilimsel olarak bakıldığında da zararlı olduğu düşüncesinde olan ebeveynlerin fikirlerinin büyük bir kısmının doğru olduğunu söyleyebiliriz.
 - Yararlı olduğunu düşünen ebeveynler de anket cevaplarımızın bir kısmını kaplamaktadır. Bilimsel olarak da kanıtlanan yararları bulunduğunu söylemeden edemeyiz ancak zararlarının –özellikle süre algısı gözetilmediğinde- yararlarına ağır bastığı düşüncesine varmak doğru olacaktır.

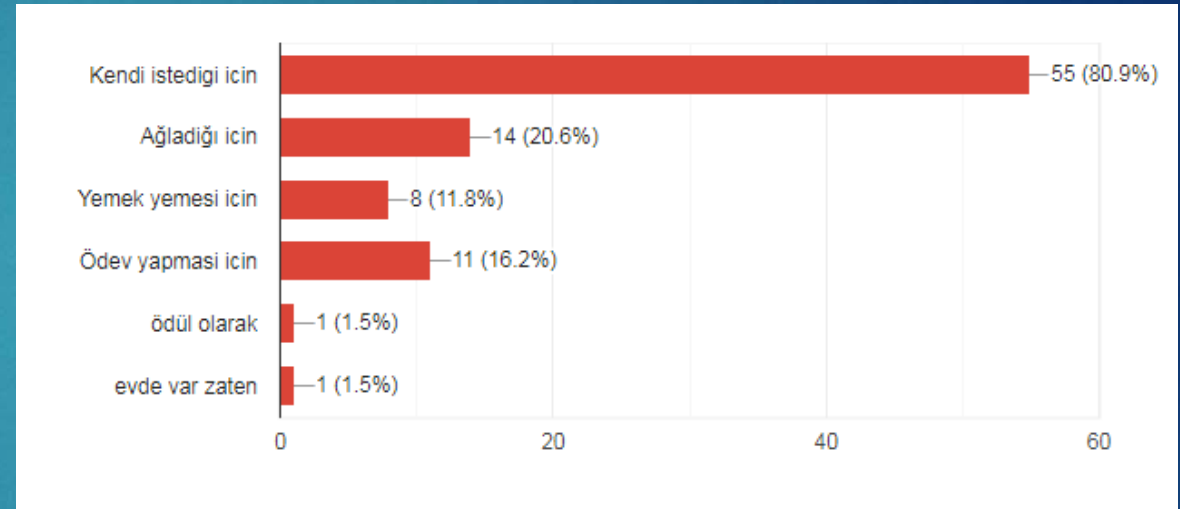
- Ebeveynlerin teknoloji ve çocuk ilişkisindeki yeriyle alakalı son olarak bahsedeceğimiz grafik, çocukların kendine ait teknolojik aleti bulunup bulunmamasını konu edinmektedir. Burada, görülebileceği gibi %42 oranla ebeveynler çocuklarının kendilerine ait bir teknolojik aleti bulunmadığını belirtmiştir ve az önce de belirtilen yarar-zarar durumları bakımından değerlendirildiğinde bu grafiğin sonucunun olumlu bir sonuç verdiğini söyleyebiliriz. Ancak bu kısımda atlanmaması gereken bir detay olarak çocukların çoğunlukla ebeveynlerinin teknolojik aletleriyle ilgilenmesi ihtimalinden bahsetmek gerekir. Bu yüzden bu grafiğin tamamıyla olumlu bir sonuca işaret ettiğini söylemek pek de doğru değildir.

-
- Buna ek olarak %37,7 oranıyla tablet bilgisayar ve %29 oranıyla telefon cevaplarının alınması, burada yer verilmeye değer detaylardır. Çocukların kendilerine ait bir teknolojik aletin bulunması yüzeysel olarak düşünüldüğünde bile onları, ebeveynin kontrolü dışında kalan herhangi bir anda teknolojik bir aletle vakit geçirmeye itecektir, denilebilir. Bu da bizleri, daha önce büyük bir oranla birlikte edindiğimiz ebeveynlerin çocukların teknoloji ile ilişkisinde kontrollerinin olduğu yönündeki yorumlarımızın niteliği hakkında düşünmeye itmiştir. Ancak elbette bu yargımız ebeveynin yararlı olduğu konusundaki fikirlerinin ağır basması ve kendi kontrolünü buna göre şekillendirmesi ihtimalini içermemektedir.

ÇOCUĞUN KULLANMA SEBEPLERİ

- Çocuğun teknoloji ile olan ilişkisinde ebeveynin yanı sıra çocuktan kaynaklı sebepler üzerinde de durmak gerekir.
- Anketimizde cevabını araştırdığımız bir başka soru da çocuğun teknolojik aleti ebeveyninden kendisinin mi talep ettiği yoksa ebeveynin mi belli amaçlar için çocuğa izin verdiği hakkındaydı. Burada aldığımız cevaplar doğrultusunda %80,9 oranında çocuğun kendisinin teknolojik aleti talep ettiği sonucuna vardık. Yine küçümsenemeyecek %20,6 oranında ağıladığı için, %16,2 oranında ödev yapması için ve %11,8 oranında yemek yemesi için ebeveynin izin verdiği cevaplarını aldığımızı da eklemek gerekir.

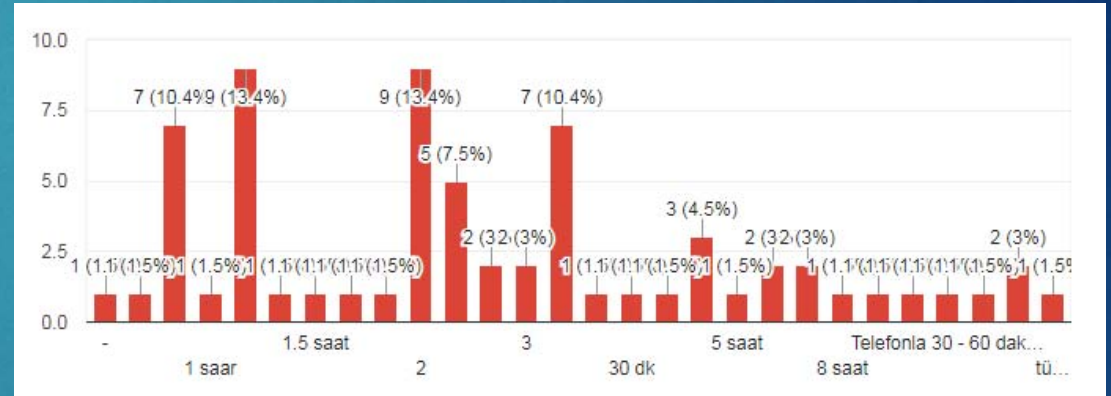

-
- Büyük bir oranla çocuğun kendisi istediği yanıtını almamızdan yola çıkılırsa ebeveynin buradaki rolünün haricinde dış çevrenin de teknolojiye karşı ilgiyi arttırdığı göz ardı edilemeyecek bir gerçektir. Özellikle yaşadığımız dönem göz önüne alındığında teknolojisini pazarlamak için reklamlarını günden güne arttıran ve her yaş grubuna hitap edebilmenin yollarını arayan ticari kuruluşların bu bahsettiğimiz dış çevre üzerinde etkisi oldukça büyüktür.
 - Teknolojinin toplum üzerinde yaptığı engellenemeyen değişimlerin doğal olarak aile düzeninde de azımsanamayacak etkileri olduğu düşünüldüğünde çocuk ve teknoloji ilişkisinde aile ve dış çevre faktörlerinin eşit olarak değerlendirilmesi en doğrusu olacaktır.

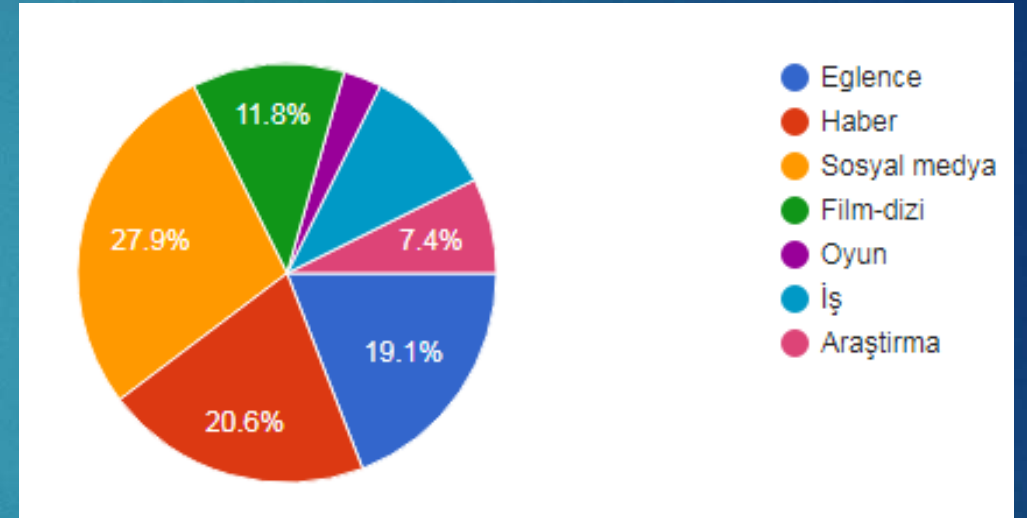
Sadece çocuklarda mı?

Her ne kadar anketimiz çocuk yaş gruplarını içerse de çocuk ve teknoloji ilişkisinde etkisi büyük olan ebeveynin de teknoloji ile olan ilişkisi göz ardı edilmemelidir.

- Bu konuyla alakalı ebeveynlere yönelttiğimiz bir soru da velinin gün içerisinde teknolojik bir aletle geçirdiği vakit üzerineydi. Bu soruyla alakalı aldığımız yanıtlar eşit ve grafikteki en büyük oranlarda 1 veya 2 saat olarak belirtildi. Günümüz şartları göz önüne alındığında geçirilen vaktin her ne kadar az olduğu düşünülse de yine de kendi başına değerlendirildiğinde yeterince fazla olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

- Ayrıca teknolojik aletleri kullanma amaçlarıyla alakalı yönelttiğimiz bir soruyla alakalı grafiğimizde de görülebileceği gibi %27,9 gibi büyük bir oranla sosyal medya cevabını aldık. Günümüzde hepimizin, kendi alışkanlıklarımızdan bile yola çıkarak söyleyebileceği sosyal medya cevabının en büyük oranı alması, ebeveynlerin de günlük olarak teknolojik bir aletle ilgilenmelerini gerektiren sebepleri olduğunu ve bunun doğal bir şekilde ebeveynlerini gözlemleyen çocukları da etkilediğini doğruladı.

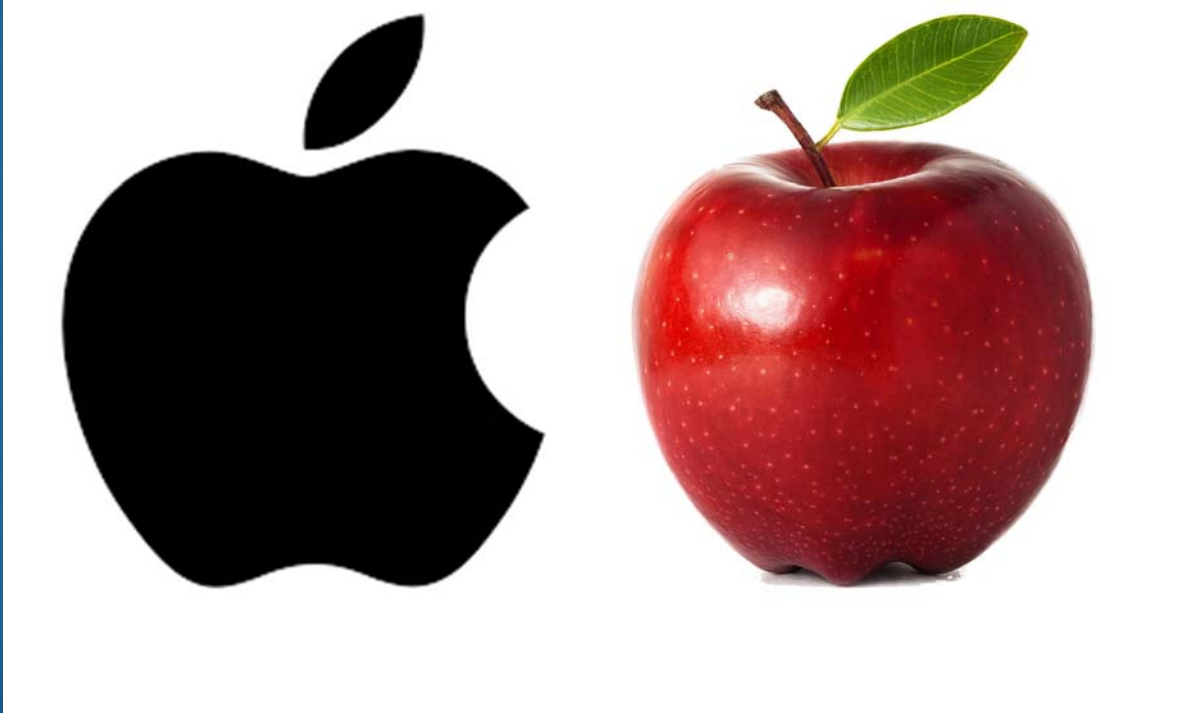
Anket cevaplarımızın objektifliği hakkında

- Genel olarak anketimize cevap veren ebeveynlerin tutumları katılımcı olarak değerdendirilebilirdi. Ancak anket sorularımızın bir kısmına gelindiğinde –kendi gözlemlerimize göre- önceki verilen cevaplarla çelişen birtakım cevaplar alındığından bahsetmek istiyoruz. Cevapların değerdendirilmesi aşamasında günümüz toplumunun ortalamalarından oldukça farklı sonuçlar almamız da anket cevaplarımızın objektifliği hakkında net bir karara varmayı zorlaştırdı.
- Bu konu üzerinde üniversite hastanemizin çocuk ruh sağlığı kliniğindeki uzman bir psikiyatristle görüştük. Kendisinin de ailelerin sorulara verecekleri cevaplar hakkında suçlu hissedebildiklerini ve bu nedenle cevapları değıştirme yönelimleri olabileceklerini belirtmesi üzerine, bir genelleme yapılamasa bile cevapların objektifliğinde netlik olmadığı sonucuna vardık.

Son olarak

- Günümüz dünyasında iş, eğitim hatta bireysel olarak teknolojinin kaçınılmaz bir şekilde hayatımıza yerleştiği herkesçe bilinmektedir. Hızlı yaşam tempomuzda bir şeyleri kaçırmamak adına teknolojinin sağladığı imkanları kullanmayı tamamen bırakmanın mümkün olmadığı da bir gerçektir. Ancak bunun hayatımızın ne kadarlık bir kısmını belirleyeceğine karar vermek, en basit örneklerle evimize döndüğümüzde, bir arkadaşımızla karşılaştığımızda ya da sevdiğimiz bir kitap önümüzde duruyorken bir kelime, bir cümle kadar daha fazla ekranı ardımızda bırakmak bizim ellerimizdedir. Hayatın içerisindeki renklerin tonlarının, ekranın bize sunabileceği tonlardan her zaman daha fazla olacağını unutmamak gerekir.

Doğru elmayı seçtiğimize emin olun!

Dinlediğiniz için teşekkürler.